

POROČILO SKUPINE STROKOVNJAKOV

Akreditacija študijskega programa

Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta

Študijski program druge stopnje Digitalno jezikoslovje

Prof. dr. Lucija Čok
Izr. prof. dr. Matjaž Debevc
Prof. dr. Sanda Martinčič-Ipšič
Urška Grubač Kaučič

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

POROČILO O AKREDITACIJI ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

Vlagatelj/i in predlagatelj/i: **Univerza v Ljubljani**

Študijski program: **Digitalno jezikoslovje, skupni interdisciplinarni študijski program druge stopnje**

Skupina strokovnjakov:

predsednica	prof. dr. Lucija Čok, Univerza na Primorskem
član	izr. prof. dr. Matjaž Debevc, Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko
članica	prof. dr. Sanda Martinčič-Ipšič, Sveučilište u Rijeci, Odjel za informatiku
članica	Urška Grubač Kaučič, študentka, Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta

Datum oddaje akreditacijskega poročila agenciji: 18.10.2021

Podpis predsednice skupine strokovnjakov: _____

UVOD

Na kratko opišite potek nastanka končnega akreditacijskega poročila.

(35. člen meril: Skupina strokovnjakov pripravi skupno poročilo po področjih presoje in standardih kakovosti, določenih v merilih za akreditacijo študijskega programa, in sicer na podlagi vloge s prilogami, druge zahtevane dokumentacije in ogleda prostorov, kadar je to potrebno zaradi popolne ugotovitve dejanskega stanja.

Agencija pošlje akreditacijsko poročilo vlagatelju, ki lahko nanj da svoje pripombe v enem mesecu od njegovega prejema. Če vlagatelj v tem roku pripomb na poročilo ne da, to postane končno. Če pripombe da, skupina strokovnjakov v enem mesecu od njihovega prejema pripravi končno akreditacijsko poročilo, v katerem se opredeli do vseh pripomb.)

Skupina strokovnjakov je sklep o imenovanju in gradivo za presojo prejela **18.06.2021**. Vsebinsko je uskladila strokovno mnenje in pripravila skupno poročilo o izpolnjevanju meril za izredno evalvacijo študijskega programa Digitalno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Študijski program Digitalno jezikoslovje je skupni interdisciplinarni bolonjski študijski program druge stopnje Univerze v Ljubljani, Masarykove univerze v Brnu in Univerze v Zagrebu. Po Merilih NAKVIS za interdisciplinarne programe skupina strokovnjakov ocenjuje le izvedbo programa, ki jo opravlja Univerza v Ljubljani. Na ljubljanski univerzi v izvajanju študijskega programa sodelujejo Fakulteta za računalništvo in informatiko, Fakulteta za družbene vede in Filozofska fakulteta, ki je tudi koordinatorica projekta.

Evalvacija je zaradi trajajočih omejitev ob Covidu-19 potekala na daljavo. Pripravljalni sestanek je bil na platformi ZOOM 21.07.2021 s skrbništvom strokovne sodelavke NAKVIS Nataše Kramar. Pred tem so strokovnjaki prejeli gradivo in pripravili vprašanja zastopniku Filozofske fakultete, dr. Vojku Gorjancu, ki je na virtualnem srečanju s skupino strokovnjakov najprej predstavil program, njegov nastanek in odgovarjal na vprašanja, ki so poglobila vsebine in dotok informacij.

Na pripravljalnem srečanju smo poleg novih dejstev ugotovili, da potrebujemo dodatne informacije in dokazila (obrazložitev Univerze Zagreb o razlogih / pravnih podlagah za zamaknitev sklepa o izvajanju programa po akreditaciji v Sloveniji, pregled vsebin v neformalni shema predmetnika, predvsem o izvedbi notranjih in zunanjih izbirnih predmetov, smernice za spremljanje kakovosti – v kolikor obstajajo, delež zaposlenih na programu).

Izčrpno dodatno gradivo smo strokovnjaki prejeli 28. 08.2021. Po razgovoru z dr. Gorjancem smo se strokovnjaki odločili za spletni obisk. Ta je bil spet na platformi ZOOM 7. 09. 2021. s skrbništvom strokovne sodelavke NAKVIS Nataše Kramar. Delna omejitev virtualnega, strnjene obiska in pogovorov je dopolnil video o materialnih pogojih izvedbe programa. Virtualni obisk je bil uspešen, saj je na osnovi priporočil strokovnjakinj in strokovnjaka koordinatorica študijskega programa pripravila aneks h konzorcijski pogodbi in ga vročila NAKVIS-u 15.09.2021. Skupina strokovnjakov je pridobila relevantna dejstva in na njihovi osnovi tudi pripravila poročilo s predlogi za izboljšanje izvajanja študijskega programa. Na poročilo z dne 22. 09.2021 je skupina strokovnjakov 7. 10.2021. prejela k predlogu za izboljšave še dodatna pojasnila koordinatorja študijskega programa in pripravila končno poročilo.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Akreditacija študijskega programa (številna tabela)				
Področja presoje	Izpolnjuje standarde kakovosti		Delno izpolnjuje standarde kakovosti	Ne izpolnjuje standardov kakovosti
	Prednosti	Priložnosti za izboljšanje		Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti
Sestava in vsebina študijskega programa				
Standard 1	2	3	/	/
Standard 2	3	/	/	/
Standard 3	2	/	/	/
Zasnova izvajanja študijskega programa				
Standard 4	2	1	/	/
Standard 5	1	/	/	/

Odličnost	1
------------------	---

UGOTOVLJENO DEJANSKO STANJE IN NJEGOVA PRESOJA

Temeljna usmeritev za presojo po posameznih standardih:

Skupina strokovnjakov vsak predpisani standard kakovosti presoja na dveh ravneh v skladu z določbami o presoji, ki so podrobneje opredeljene v V. poglavju meril (OBRAZCI VLOG). Na prvi objektivno presodi in z argumenti podpre izpolnjevanje standarda. S tem presoja skladnost, obstoj ali izvajanje predpisanega. Na drugi ravni pa ugotovljeno stanje kvalitativno vrednoti v obsegu nad (ali pa pod) sprejemljivim in s tem presodi tudi kakovost. Na tej ravni presoje z argumenti strokovno oceni, kaj je zelo dobro, dobro, kaj ni oziroma kaj bi lahko bilo bolje. Če je nekaj skladno s predpisom, še ni nujno dobro. Nasprotno nekaj ni nujno slabo, če ni (povsem) skladno s predpisom, saj je visoko šolstvo raznoliko, dobro pa se lahko skriva ravno v posebnosti ali izjemnosti. Medtem ko nekateri standardi kakovosti vsebujejo kvalifikatorje, kot je '*kakovosten*', drugi izrecno sprašujejo zgolj po primernosti, ustreznosti ali le obstoju oziroma izvajanju nečesa. Skupina strokovnjakov temu navkljub vselej presoja na dveh ravneh – iz prve ravni na koncu posameznega standarda povzame morebitne neskladnosti ali večje pomanjkljivosti, iz druge pa prednosti in priložnosti za izboljšanje, tako kot izhajajo iz ugotovitev in ocen, in ne po načelu, da morajo biti številčno uravnotežene, ali po kakšnem drugem načelu.

SESTAVA IN VSEBINA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

1. standard: Študijski program po sestavi in vsebini študentom ponuja celovito znanje ter jim omogoča doseči postavljene cilje in načrtovane kompetence oziroma učne izide.

a) konsistentnost in vsebinska povezanost posameznih predmetov in učnih načrtov ter študijskega programa kot celote:

Skupni interdisciplinarni program druge stopnje DIGITALNO JEZIKOSLOVJE (humanistika / jezikoslovje, računalništvo / informatika, družbene vede), ki ga skupno izvajajo Univerza v Ljubljani, Masarykova univerza (Brno, Češka) in Univerza v Zagrebu (Hrvaška), zajema obvezne, obvezne izbirne in izbirne vsebine, pri čemer je težnja izvajalcev, da se študentom in študentkam prek obveznih izbirnih predmetov že v prvem semestru čimbolj izenačijo vstopne kompetence, da lahko v nadaljevanju uspešno napredujejo.

Glede na konzorcijski sporazum je predmetnik oblikovan po treh glavnih stebrih:

- Prvi steber "Osnove" zajem predmete s področja jezikoslovja, večjezične komunikacije, programiranja in digitalnih medijev ter v zadnjem semestru novosti v digitalnem jezikoslovju. V tem stebru se določi 2 obvezna izbirna predmeta iz nabora 4 izbirnih predmetov glede na predhodno izobrazbo študenta / študentke (računalništvo ali družboslovje).

- Drugi steber "Metodologije in orodja" zajema predmete s področja izdelava digitalnih vsebin, statistike, analize besedil, etike in zakonodaje ter izbirne predmete iz digitalnega družboslovja in ostale izbirne predmete.
- Tretji steber "Raziskave in aplikacije" zajema predmet aplikacijsko orientirane metode in projekt, ki se nato zaključi z magistrskim delom v četrtem semestru.

Vsebinska povezanost predmetov kaže na ustrezno integracijo humanističnih in računalniških področij s poudarkom na vključevanju v raziskave in aplikativne projekte v partnerskih institucijah, s ciljem da bi študentje in študentke lahko pridobili ustrezne kompetence na področju digitalnega jezikoslovja.

Predmetnik Univerze v Ljubljani, ki se izvaja na treh članicah (Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za računalništvo in informatiko ter Filozofska fakulteta), je sestavljen iz petih sklopov:

1. Obvezni del - temeljne kompetence digitalnega jezikoslovja: Upravljanje jezikovnih virov, Obdelava naravnega jezika, IKT in družba, Sociolingvistika in analiza diskurza (20 KT). Študentom in študentkam se določita dva izbirna predmeta glede na predhodno izobrazbo.
2. Obvezni metodološko-aplikativni del: Uvod v raziskovanje, Študijska praksa, Projekt, Magistrsko delo / magistrski projekt (41 KT).
3. Obvezni izbirni del - usmeritev v izbor dveh od štirih predmetov glede na predhodno izobrazbo, pri čemer je cilj pridobivanje temeljnih kompetenc primarnih disciplin, ki jih študent/-ka ni pridobil/-la s prvostopenjskim študijem. Študente in študentke, ki prihajajo z računalniških in tehniških prvostopenjskih programov, se usmeri v predmeta Uvod v jezikoslovje in Digitalna slovenistika, študente in študentke z družboslovnih in humanističnih študijskih programov pa se usmeri v predmeta Uvod v statistiko in Programiranje I. Usmerjanje poteka individualno ob vpisu (10 KT na posameznika).
4. Notranji izbirni del - ponuja širok nabor predmetov, ki podajajo in poglobljajo specifična znanja iz vseh treh disciplin (36 KT).
5. Zunanji izbirni del - omogoča širjenje obzorij po izbiri (13 KT).

Tretji semester (zimski semester II. letnika) študent / študentka opravi na obvezni izmenjavi v tujini, na partnerski univerzi (Univerza v Zagrebu, Masarykovi univerza v Brnu) v obsegu 30 KT. Na vseh treh univerzah so gostujočim študentom in študentkam ponujen nabor predmetno-specifičnih vsebin. Masarykova univerza ponuja 13 predmetov, Univerza v Zagrebu 10 predmetov s področij računalništva, informatike in jezikoslovja. Prav tako se v tretjem semestru izvaja projekt.

Ob zaključku študija študentje in študentke prejmejo na matični univerzi skupno diplomo treh univerz.

Predmeti prvega, drugega in četrtega semestra se izvajajo v slovenskem jeziku razen predmetov v tretjem, kjer nastopi mobilnost in so študentje in študentke na drugih lokacijah in pri tem poslušajo predavanja v angleškem jeziku.

Skupina strokovnjakov ugotavlja, da predmetnik in pripadajoči učni načrti pri vsakem izmed partnerskih univerz niso usklajeni z vsebino in strukturo predmetnika, podano v konzorcijskem sporazumu; prav tako je zaznala, da vsebine učnih načrtov na partnerskih univerzah za temeljne in obvezne izbirne predmete niso poenotene.

V odzivu prijavitelja 7.10 2021 je bilo obrazloženo, da so partnerji ponovno pregledali strukturo predmetnikov in ugotovili, da so ciljne kompetence primarnih disciplin in interdisciplinarnega jedra v vseh treh predmetnikih ustrezno zagotovljene z obveznimi in temeljnimi izbirnimi predmeti. Strinjali so se, da je treba za lažjo orientacijo študentov in študentk ter boljšo primerljivost programov izdelati pregledno in vsebinsko ter grafično usklajeno predstavitev, iz katere bodo razvidni metodološki in vsebinski stebri programa. To predstavitev bodo izdelali že v fazi promocije programa pred vpisom prve generacije študentov.

b) povezanost (skladnost) ciljev, kompetenc oziroma učnih izidov, določenih v učnih načrtih, s cilji in kompetencami študijskega programa in z njegovo vsebino glede na vrsto in stopnjo študija:

Vsebina učnih ciljev in izidov vključenih v interdisciplinarni mednarodni magistrski študijski program "Digitalno jezikoslovje" sodijo na 8. raven SOK, 7 raven EOK oz. na drugo stopnjo EOVK razvrstitve. Glede na predmetnik, vsebino in učne izide v posameznih predmetih, je razvidna primerna skladnost med vsebino in zastavljenimi izidi.

Študijski program je uspešno premostil izzive interdisciplinarnosti, vsebuje skupno interdisciplinarno jedro, primerno bodisi za jezikoslovno kot za računalniško naravnano ozadje, kot predmetno specifične obvezne in izbirne vsebine, ki naj razvijajo kompetence s področij jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja. Splošne kompetence so primerno zastavljene za drugostopenjsko raven študija v oblikah študija in ciljnih vsebinah, kot so: timsko delo v mednarodno zasnovanimi skupinami, usposabljanje za vseživljenjsko učenje, uporaba raziskovalnih pristopov in metod, kritične presoje in podobno; vsebine naj prispevajo k pridobitvi kompetenc za pisno in govorno komunikacijo na vseh jezikovnih ravneh v vsaj dveh jezikih, izdelavo digitalnih jezičnih resursov, analizo in obdelavo naravnega jezika ter razumevanje pravno-etičnih, sociološki ter psiholoških vidikov digitalnih medijev. Izvedba skupnega študijskega programa Digitalno jezikoslovje predvideva v partnerskih institucijah tako pri posameznem predmetu kot tudi skozi posamezne letnike študija vključevanje študentov in študentk v raziskovalno delo.

Program je sestavljen iz obveznega jedra, obveznih izbirnih predmetov, ter zunanjih izbirnih predmetov s poudarjeno računalniško ali humanistično družboslovno vsebino, ki zagotavlja veliko prilagodljivost vsakemu vpisanemu študentu ali študentki in omogoča najboljše doseganje zastavljenih učnih ciljev in kompetenc. Poleg strokovnih izidov program predvideva razvoj metodološko raziskovalnih in praktičnih veščin, umeščenih v aplikativno interdisciplinarni kontekst in mednarodni akademski prostor. V obveznem jedru pridobljeni izidi so povezani z korpusnim jezikoslovjem, jezikovnimi viri, družbenimi vidiki digitalnih tehnologij, razumevanjem govorne in pisne komunikacije, sociolingvistiko, programiranjem, statistiko itn.

Specifično za program je, da omogoča pridobiti kompetence medjezikovnega posredovanja s številnimi prevajalskimi veščinami, umeščenimi v vsebine prevajanja med različnimi (4) pari jezikov, lokalizacijo, avdiovizualno prevajanje itn. Na računalniški plati programa pa

se lahko dosežejo izidi, povezani s programiranjem, vizualizacijo, statističnim programiranjem, luščenjem terminologije, umetno inteligenco, tehnologijami za obdelavo govornega jezika, itn. Nabor pridobljenih vsebin pa se še posebej močno individualizira v 3. semestru z obvezno mednarodno izmenjavo, kjer se ponujajo številne vsebine bodisi iz umetne inteligence in računalništva kot iz jezikoslovja in povezanih družboslovnih ved.

Praktične vsebine študentje in študentke pridobijo bodisi na praksi, bodisi skozi individualno projektno delo, ki poteka vsaj na dveh različnih akademskih institucijah in izdelavo magistrske naloge. Za program je specifično tudi povezovanje praktično-aplikativnih vsebin z raziskovalno-metodološkimi vsebinami, kar oblikuje odlično zasnovo za nadaljnje samostojno delo študenta.

Predlagani interdisciplinarni mednarodni magistrski študijski program "Digitalno jezikoslovje" uspešno povezuje interdisciplinarne vsebine jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja in ima dobro povezanost zastavljenih ciljev s pridobljenimi kompetencami oziroma učnimi izidi, ki so dobro oblikovani v vsebinah učnih načrtov predmetov ter sodijo na zahtevano drugostopenjsko raven študija.

c) v program integrirane znanstvene, strokovne, raziskovalne oziroma umetniške vsebine:

Izvedba skupnega študijskega programa Digitalno jezikoslovje predvideva v partnerskih institucijah tako pri posameznem predmetu kot tudi skozi posamezne letnike študija vključevanje študentov in študentk v raziskovalno delo. Na začetku študija študentje in študentke usvojijo metodološke veščine, potrebne za samostojno raziskovanje (Uvod v raziskovanje), ki se nato uporabijo pri obveznem projektu (Projekt / samostojno oblikovanje digitalnega projekta) ter v magistrskem raziskovalnem projektu. Obvezni predmeti podajajo specifična znanja vseh sodelujočih disciplin in stičišč med njimi, se pravi korpusnega jezikoslovja in kritičnega zbiranja ter vrednotenja jezikovnih podatkov (Upravljanje jezikovnih virov), računalniškega jezikoslovja (Obdelava naravnega jezika), družbenih vidikov digitalnih tehnologij (IKT in družba) ter v digitalno komunikacijo usmerjene jezikoslovne analize (Sociolingvistika in analiza diskurza).

V prvem letniku se pridobljene veščine praktično uporabijo v okviru projekta pri predmetu Upravljanje jezikovnih virov in obvezne študijske prakse (6 ECTS), v drugem letniku pa se projektno delo izvaja v izmenjalnem semestru, tako da študentje in študentke izkusijo v raziskovanju z različnimi mentorji v interdisciplinarnih skupinah, s čimer se razvija zmožnost samostojnega raziskovanja in pridobivanja novih veščin ter zmožnost delovanja v interdisciplinarnih in večjezičnih skupinah.

Pri pregledu učnih načrtov študijskega programa se opažajo razlike med partnerskimi univerzami predvsem z vidika vključevanja študentov v raziskovalno delo. Učni načrt tako matične (Ljubljanske) univerze kot partnerskih univerz (Masarykove in zagrebške) se razlikuje tako po vsebini kot obliki. Zagrebška univerza ponuja študentom v vednost in pomoč do potankosti razdelane postopke (izvedbeni silabusi), veliko manj poglobljeni so učni načrti Masarykove univerze. Vendar se postopek evalvacije tega študijskega programa nanaša le na splošno presojo učnih načrtov Univerze v Ljubljani.

Enoten obrazec Univerze v Ljubljani ponuja ustrezno oblikovan okvir, v katerem izvajalci predmetov lahko izčrpno vnašajo ciljni del skupnega kurikula, tako njegove vsebine kot

načina dela, od ciljev do pričakovanih učinkov. Nekateri učni načrti temeljito nakazujejo raziskovalno pot študenta / študentke pri spoznavanju predmetne vsebine, razumevanje postopkov in rabi pridobljenih znanj in sposobnosti (kot na primer Digitalna slovenistika in Obdelava naravnega jezika). Drugi učni načrti poleg naštevanja vsebin posameznih poglavij predmetne vsebine premalo nakazujejo posamezne korake na raziskovalni poti do njihovega uzaveščanja, še posebej, če je predmet obvezni del študija (na primer: Upravljanje jezikovnih virov).

Študijska praksa, ki poleg potrdila o opravljenem usposabljanju in pozitivni oceni delodajalca kot zaključni izid predvideva tudi poročilo, se glede na ime predmeta pričakuje, da je to poročilo aplikativni del raziskovalnih znanj in spretnosti študenta / študentke.

Skupina strokovnjakov predlaga, da se poenotijo učni načrti obveznih in temeljnih izbirnih predmetov posameznih partnerskih univerz s konzorcijskim sporazumom in učni načrt predmeta Projekt, predviden v tretjem semestru, ki se izvaja na vseh treh partnerskih univerzah.

V odzivu prijavitelja 7.10 2021 je bilo obrazloženo, da so se partnerji za predmet Projekt dogovorili, da Masarykova univerza predmetnik preoblikuje tako, da bo v tretjem semestru študentom ponujen Projektni modul z 10 ECTS, v katerem bodo projektne vsebine, primerljive s tistimi v Ljubljani in Zagrebu. Sprememba se načrtuje že pred vpisom prve generacije študentov. Partnerske univerze so usklajene v skupnem obsegu predmetno-specifičnih izbirnih vsebin, vendar je nabor izbirnih predmetov namenoma širok in interdisciplinaren, prav tako so predmeti različni po obsegu in zahtevnosti. Kreditno vrednotenje izbirnih predmetov, ki se sicer izvajajo v drugih študijskih programih, je zato v pristojnosti njihovih nosilcev.

č) vrstni red predmetov oziroma razporejenost predmetov po semestrih in letnikih (horizontalna in vertikalna povezanost) ter njihovo kreditno ovrednotenje:

Iz konzorcijskega sporazuma je razvidno, da je predmetnik oblikovan v ustrezni vertikalni povezanosti po treh glavnih stebrih (Osnove, Metodologije in orodja in Raziskave in aplikacije). Glede na to vertikalno povezanost je tako razvidno smiselno zaporedje od teoretičnih osnov do skupinskega in samostojnega raziskovanja z ustreznimi vsebinami s področja družboslovja, jezikoslovja ter računalništva in informatike. Na obvezne vsebine se smiselno navezujejo obvezni izbirni predmeti (4 računalniški in družboslovni predmeti) glede na predhodno izobrazbo študenta ali študentke.

V horizontalnem smislu je iz konzorcijskega sporazuma razvidna modularna in komplementarna sestava predmetnika. Pridobljena znanja pri vsakem vertikalnem stebru se v naslednjih semestrih poglobljajo in uporabijo v projektne delu. Na področju metodologij in orodij je na voljo večje število izbirnih predmetov iz področja digitalnega družboslovja in ostalih izbirnih vsebin.

Iz predmetnika Univerze v Ljubljani je razvidno različno ovrednotenje predmetov z ECTS (6,5,3), kar da pri izbirnem paketu različno vsoto ECTS, ki ni primerljiva med seboj

(11,10,8). To bo povzročilo večje težave študentom in študentkam pri oblikovanju individualnega kurikula.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Predlagani interdisciplinarni mednarodni magistrski študijski program "Digitalno jezikoslovje" uspešno povezuje interdisciplinarne vsebine jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja in ima dobro povezanost zastavljenih ciljev s pridobljenimi kompetencami oziroma učnimi izidi, ki so dobro zastavljeni v vsebinah učnih načrtov ter sodijo na zahtevano drugostopenjsko raven študija.
- Raziskovalno dejavni in uveljavljeni visokošolski učitelji na vseh treh disciplinah.

Priložnosti za izboljšanje:

- Skupina strokovnjakov predlaga uskladitev predmetnika in učnih načrtov obveznih in temeljnih izbirnih predmetov posameznih partnerskih univerz s konzorcijskim sporazumom. Prav tako skupina strokovnjakov predlaga, da se poenoti učni načrt za predmet Projekt, predviden v tretjem semestru, ki se izvaja na vseh treh partnerskih univerzah.
- Predlaga tudi razmislek o uskladitvi obsega izbirnih predmetov v številu ECTS, kar bi omogočilo primerljivost izbirnega paketa.
- Neposredno usmerjanje študentov v raziskovalno delo naj bo sestavni del vseh učnih načrtov.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

2. standard: Študijski program se po imenu, namenu in vsebini primerno umešča v predvideno področje in disciplino.

Povezanost vsebin študijskega programa, njihovo razmerje do uporabnih oziroma temeljnih znanj s področja in discipline ter idejni izbor vsebin, jasno opredeljenih in smiselno povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi v znanosti, stroki oziroma umetnosti:

Pri študijskem programu Digitalno jezikoslovje se to področje ustrezno predstavlja kot interdisciplinarno področje, ki se z jezikom v digitalni dobi ukvarja iz humanistično-

družboslovne perspektive z zagotavljanjema človeku in družbi prijazne digitalne komunikacije, ki je vse bolj tehnološko podprta. Iz predvidenega predmetnika je razvidna tudi kombinacija osnovnih, temeljnih znanj ter uporabnih veščin, ki se jih pridobiva v projektnem delu in pri praktičnem delu v okviru študijske prakse v partnerskih podjetjih. S tem projektnim delom in s študijsko prakso ter s predvidenim sodelovanjem v projektih, ki jih izvajajo profesorji in profesorice, se študentom in študentkam daje primerna možnost za pridobivanje vsebin, povezanih z aktualnim stanjem in razvojnimi trendi.

Projektno delo študentov in študentk se neposredno povezuje z raziskovalnim delom izvajalcev predmetnih vsebin, kar zagotavlja njihovo vpetost v realno raziskovalno sfero tako doma kot v tujini, saj s skupnim magistrskim študijskim programom povezujemo tudi raziskovalni potencial treh univerz. Program se umešča v širše področje enega izmed najbolj dinamično se razvijajočih raziskovalnih področij, tj. področje digitalne humanistike. Študentje in študentke so s pomembnim segmentom študijskega programa, ki ga predstavlja projektno delo, vključeni v aktualne raziskave, svoje raziskovalne rezultate pa predvidoma predstavljajo tudi širši javnosti, predvsem v okviru študentskih sekcij mednarodnih in domačih konferenc s področja digitalne humanistike.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Študijski program ustrezno povezuje temeljna znanja s področja jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja ter se umešča v širše področje digitalne humanistike.
- Program se širše umešča v enega izmed najbolj dinamično se razvijajočih raziskovalnih področij, tj. področje digitalne humanistike, področja, kjer se kaže velika dinamika in raziskovalni potencial.
- Projektno delo študentov in študentk se neposredno povezuje z raziskovalnim delom pedagoških delavcev, kar zagotavlja njihovo vpetost v realno raziskovalno sfero tako doma kot v tujini.

Priložnosti za izboljšanje:

/

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

3. standard: Študijski program je povezan z okoljem, v katerem visokošolski zavod deluje.

a) analize oziroma raziskave potreb zaposlovalnega okolja, trga dela in zaposljivosti diplomantov ali potreb po znanju in ciljev družbe:

Partnerske univerze so se v pripravi študijskega programa vključile v 3-letni Erasmus+ (KA2 Strategic Partnership) projekt in vzpostavile mednarodno sodelovanje, v okviru katerega je bila opravljena vseevropsko raziskava potreb zaposlovalcev, so bili preučeni sorodni študijski programi, pridobljen je bil nabor veščin in kompetenc za profil digitalne jezikoslovke ali digitalnega jezikoslovca. V projektu DigiLing: TransEuropean e-Learning Hub for Digital Linguistics je bila izdelana analiza: Labour market needs survey and the DigiLing model curriculum. V raziskavo je bilo vključenih 91 podjetij iz 11 držav, ki so v odgovorih na anketna vprašanja izkazali interes po večjezičnosti zaposlenih ter potrebo po njihovi usposobljenosti za veščine in spretnosti elektronskega poslovanja (analiza in kategorizacija podatkov in dokumentov ter elektronskih vsebin in komunikacije). Samodejno, digitalno ustvarjanje, obdelava in oblikovanje elektronskih vsebin se vse bolj uveljavlja na trgu znanja in izmenjavi produktov. Večina anketiranih podjetij že uporablja strojne prevajalnike in posledično se izkazuje, da trg potrebuje usposobljene kadre na tem področju. Poleg namenske študije prijavitelj navaja še dodatne podporne analize (na primer: 2016 Language Industry Survey: Expectations and Concerns of the European Language Industry, TAUS Translation Technology Report 2016 in druge). Študije vključujejo tudi meta znanja in umetno inteligenco, kar posledično usmerja uporabnike digitalnih tehnologij pri obdelavi jezika na etične in pravne vidike umetne inteligence. Izsledki teh verodostojnih raziskav ter mednarodna primerjava in analiza 12 sorodnih študijskih programov druge stopnje iz držav EU so omogočile oblikovalcem programa uravnotežiti predmetne vsebine v kurikulumu programa Digitalno jezikoslovje. Jezikovni programi zasnovani na principih in aplikacijah strojnega prevajanja in obenem na uporabnika usmerjeni so bili konzorciju partnerjev podlaga za smiselno ponudbo vsake od partnerskih univerz.

Zaključki pilotnega dela raziskave, v kateri sta v Sloveniji sodelovala Dnevnik d.o.o in manjše podjetje EBA d.o.o, so bili nadgrajeni s temeljno analizo, v katero so bile na osnovi baze podatkov AJPES in tehnološkega parka Ljubljana povabljeni k sodelovanju različne slovenske organizacije (107 povabljenih). Na osnovi odziva 30 anketirancev in neposrednega srečanja (vodeni intervjuji) so partnerji v programu DigiLing pridobili dovolj izčrpne podatke za analizo in potrebe tudi slovenskega zaposlovalnega okolja.

b) razmere za praktično izobraževanje študentov:

Vlagatelj je praktično izobraževanje predvidel kot obvezni del programa, kar je razvidno iz predloženega učnega načrta v vlogi, iz katerega je razviden njegov potek.

Študent ali študentka mora opraviti tri tedne praktičnega izobraževanja v podjetju ali organizaciji, ki se ukvarja z jezikovnimi storitvami ali razvojem jezikovnih tehnologij. Opravljanje praktičnega izobraževanja je predvideno v drugem semestru. Študentje in študentke pa se lahko dogovorijo za izvajanje, tudi v drugih časovnih terminih (na primer: tekom poletnih počitnic), v kolikor ne bi uspeli praktičnega izobraževanja opraviti tekom semestra. Po končani praksi delodajalec izda potrdilo o opravljeni praksi, študent ali

študentka pa napiše poročilo o praksi. Delodajalec poda opisno oceno, ki jo nato nosilec predmeta (visokošolski učitelj) pretvori v procentno oceno.

Ocena študenta ali študentke je sestavljena iz treh delov: 33 % ocene je ocena nosilca predmeta, 33 % ocene je pozitivno poročilo delodajalca, 34% ocene pa poročilo, ki ga napiše in odda študent ali študentka. Vsi deli morajo biti pozitivno ocenjeni, da se študentu ali študentki prizna praktično izobraževanje.

Vlagatelj je v svoji prilogi k vlogi priložil seznam več kot 40 sodelujočih podjetij, v sklopu katerih bodo lahko študentje in študentke opravljali praktično izobraževanje. Vlagatelj je skupini strokovnjakov predložil seznam sporazumov, ki je zelo obsežen in splošen. Med obiskom je skupina strokovnjakov ugotovila, da je potreba po predlaganem profilu digitalnega jezikoslovca velika in bo za študente omogočeno ustrezno praktično izobraževanje.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Široko zasnovana in izčrpna mednarodna analiza potreb zaposlovalnega okolja na večjem vzorcu.
- Ugotovljena velika potreba na trgu dela po poklicnem profilu digitalni jezikoslovec.

Priložnosti za izboljšanje:

/

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

ZASNOVA IZVAJANJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

4. standard: Zasnova izvajanja študijskega programa ustreza njegovi vsebini, sestavi, vrsti, stopnji in namenu (ciljem), tako da so kakovostno prilagojene in zagotovljene študijske vsebine, izvedbene prakse in viri (kadrovske in materialne).

a) predvideni načini, oblike in potek poučevanja:

Interdisciplinarni mednarodni magistrski študijski program "Digitalno jezikoslovje" se pri predmetih izvaja s predavanji, seminarji, vajami, praktičnim skupinskim in individualnim

delom študentov, projektnim delom, laboratorijskimi vajami na računalnikih, itn. Praktične vsebine se predvidevajo v računalniških laboratorijih na praksi in skozi projektne naloge.

Predvideni načini, oblike in potek poučevanja so primerno izbrani in prilagojeni ciljem posameznih predmetov ter celotnega programa.

b) ustreznost kadrov v skladu s 13. členom meril ter:

- **področna primernost izvolitev v naziv visokošolskih učiteljev in sodelavcev;**
- **zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov in izpolnjevanje pogojev za mentorstvo za študijske programe tretje stopnje:**

Pregled izvolitev v nazive izvajalcev predmetnih vsebin študijskega programa omogoča bodisi ugotavljanje primernosti izvolitve z nosilnostjo predmetnih vsebin, bodisi zagotavljanje minimalnih raziskovalnih standardov za mentorstvo študentom in študentkam. Postopki izvolitev, oziroma načini napredovanj v nazive in z njimi povezani evalvacijski postopki se med partnerskimi univerzami bistveno ne razlikujejo (organ univerze, zadolžen za izvolitve, poimenovanje nazivov). Ker pa je naša naloga ugotoviti pedagoške in znanstvene primernosti le izvajalcev vsebin Univerze v Ljubljani smo te pogloblje preučili. V študijskem programu sodeluje 16 visokošolskih učiteljev in učiteljic s FF, 5 s FDV, 1 učitelj s FE in 7 učiteljev ali učiteljic s FRI. Večina načrtuje zaposlitev s podjemno pogodbo ali z nadobremenitvijo. Mnogi so že dodatno obremenjeni z raziskovalnim delom.

Visokošolski učitelji in učiteljice, nosilci predmetnih vsebin študijskega programa Digitalno jezikoslovje imajo ustrezne in veljavne izvolitve. Ustreznost njihovih referenc v delu, ki ga ponuja Univerza v Ljubljani, so razvidne iz bibliografskih baz podatkov z relevantnimi objavami, katerih avtorji in soavtorji so nosilci predmetov študijskega programa. Mnoge od teh objav so v revijah faktor vpliva JCR oz. SNIP, ki jih pokriva baza podatkov SCOPUS. Vsebina in kakovost referenc posameznih nosilcev predmetov iz Univerze v Ljubljani, Filozofske fakultete, Fakultete za računalništvo in informatiko ter Fakultete za družbene vede, sta razvidni na spletni strani Cobiss/Sicris, prav tako je mogoče potrditi iz sodelovanja s tujimi univerzami (akti konferenc) in objav v tujem jeziku (večinoma v angleščini), da je njihovo znanje angleščine na ustrezni ravni, da lahko predavajo gostujočim študentom in študentkam iz partnerskih univerz.

Raziskovalni projekti nosilcev predmetnih vsebin, ki naj spremljajo raziskovalno delo študijskega programa, so tudi že zaključeni in pretežno jezikoslovni, kar je razumljivo glede na profil diplomanta. Vendar, glede na vključevanje v raziskovalno delo prve vpisne generacije študentov in študentk po pričakovani akreditaciji programa, bi bilo priporočljivo razširiti raziskovalno delo nosilcev predmetov tudi na področje informatike in družboslovja, oziroma na interdisciplinarno raziskovalno polje digitalizacije jezikoslovja.

Dodatna pojasnila prijavitelja 7. 10.2021. izkazujejo, da se nosilci predmetnih vsebin študijskega programa vključujejo v raziskovalno delo z interdisciplinarnimi raziskavami, ki povezujejo v program vključene znanstvene discipline. To zagotavlja tudi njihova vključenost v stabilno financiranje raziskovalnih skupin ARRS, v katerih je raziskovalno delo že sedaj interdisciplinarno zasnovano, in sicer Slovenski jezik: bazične, kontrastivne

in aplikativne raziskave, Jezikovni viri in tehnologije za slovenski jezik ter Družboslovna metodologija, statistika in informatika

Temeljni okvir za spremljanje kakovosti so dogovorjene smernice in kazalniki uspešnosti v konzorcijskem sporazumu, ki pa niso posebej razdelani. Partnerske univerze sicer imajo svoje protokole in dokumente, ki urejajo spremljanje in zagotavljanje kakovosti (Pravilnik o sistemu kakovosti Univerze v Ljubljani in Smernice za samoevalvacijo študijskega programa, Pravilnik o sistemu osiguravanja kvalitete Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* in Internal system of quality assurance and evaluation Masarykove univerze). Skupni kazalniki so: interes študentk in študentov za študij (merilo je vsakoletno število prijav za vpis), kakovost vpisanih študentk in študentov (merilo je povprečje povprečnih ocen ob vpisu), interdisciplinarnost vpisanih študentk in študentov (merilo je število različnih prvostopenjskih programov, ki so jih na prvi stopnji zaključili vpisani študenti), uspešnost zaključka študija (merilo je določeno), zadovoljstvo študentk in študentov (merilo so rezultati vsakoletnih študentskih anket).

Skupina strokovnjakov je ugotovila, da konzorcijski sporazum ni bil v skladu z 8. členom Meril za mednarodno sodelovanje v visokošolskem izobraževanju (samoevalvacija programa, njegovo spreminjanje in posodabljanje; organizacija in izvajanje redne skupne evalvacije študijskega programa, sodelovanja vseh deležnikov, predvsem študentov in visokošolskih učiteljev sodelujočih zavodov). Skupina strokovnjakov je zato predlagala, da se konzorcijski sporazum ustrezno dopolni v skladu z merili.

Na osnovi pogovora na obisku 7.09.2021 s predstavniki vseh treh fakultet, zadolženih za zagotavljanje kakovosti, kot rezultat priporočil, ki so jim jih strokovnjaki predlagali, še posebej pomanjkljivosti na področju skupnega zagotavljanja in spremljanja kakovosti na programu druge stopnje Digitalno jezikoslovje, so strokovnjaki prejeli 15.09.2021 predlog aneksa k 18. členu Konzorcijskega sporazuma, ki to pomanjkljivost odpravlja. Aneks uvaja nov skupen organ za področje spremljanja kakovosti (Quality Assurance Board), ki bo vključeval v spremljanje kakovosti programa tako predstavnike vseh treh fakultet, učitelje in učiteljice, študente in študentke. Na svoji rednih srečanjih bo s pomočjo predpisanih orodij (samoevalvacijskih anket in vprašalnikov za izvajalce predmetnih vsebin, za študente in študentke ter zunanje uporabnike) letno ugotavljal stopnjo kakovosti programa. To telo bo pripravilo tudi skupno letno poročilo o zagotavljanju kakovosti izvedbe in uspešnosti izvajanja programa, študijske prakse in mobilnosti ter ga predložil krovnemu programskemu svetu (General programme Board). V dokumentu so natančneje razdelani kazalniki kakovosti, postopki monitoringa predmetnih vsebin, analiza uspešnosti izvajanja študija ter ocena študentskih anket. Dokument predpisuje tudi časovne termine izvajanja samoevalvacij in priprave poročila o kakovosti programa ter predpisuje objavo povzetka poročila na skupni spletni strani kot tudi na spletnih straneh sodelujočih fakultet. Po preučitvi aneksa so strokovnjaki ugotovili, da študijski program digitalno jezikoslovje izpolnjuje določbe 8. člena Meril za mednarodno sodelovanje v visokošolskem izobraževanju.

c) materialne razmere, povezane z izvajanjem študijskega programa, v skladu s 15. členom meril:

Vlagatelj v vlogi navaja, da ima FF UL svoje prostore na Aškerčevi ulici 2 v Ljubljani. Prav tako navede, da ima za opravljanje študijskega programa na voljo dovolj opreme. Skupina strokovnjakov je že ob prvem kontaktu z vlagateljem izrazila skrb glede materialnih

pogojev za izvajanje študijskega programa. Vlagatelj je pojasnil, da se bo študijski program izvajal na treh različnih fakultetah in tako na treh različnih lokacijah. Študijski program bo tako potekal na sedežih FF UL, FRI in FDV. Po simulaciji urnika bodo študentje in študentke ob ponedeljkih poslušali predavanja in opravljali vaje na FDV, ob torkih in sredah na FRI, ob četrtekih pa na FF. Prav tako bodo uporabili tudi prostore Centra za jezikovno tehnologijo. Na podlagi povedanega in ogleda videa o prostorskih pogojih za izvajanje tega študijskega programa na treh fakultetah je skupina strokovnjakov presodila, da je rešitev, ki jo je vlagatelj našel, ustrezna.

Prav tako ima FF UL zagotovljene prostore, ki so dostopni študentom invalidom.

Že pri pripravi programa je prijavitelj pri simulaciji urnika upošteval geografsko razdaljo med posameznimi fakultetami. Za zagotavljanje izbirnosti predmetov, ki bodo potekali na različnih fakultetah, pa ob sorazmerno majhnem številu študentov na začetku študija predvidevamo individualni pristop in usmerjanje ter koordinacijo med študenti in izvajalci posameznih predmetov.

Finančna podlaga za študij predstavljajo proračunski viri in razvojni sklad Univerze v Ljubljani. V primeru, da bo program razpolagal z dodatnimi finančnimi sredstvi, programski svet določi porazdelitev finančnih sredstev po sodelujočih članicah, sorazmerno opravljenemu delu. Glede določitve deleža rednega delovnega časa tistim učiteljem, ki bodo svojo matičnost dokazovali na tem študijskem programu, po mnenju prijavitelja ni mogoče deliti na deleže po študijskih programih. Glede deleža delovnega časa administrativnega delavca se študijski program administrativno vodi pri strokovnih službah Filozofske fakultete. Za študente programa Digitalno jezikoslovje bodo te skrbele enako kot za vse ostale študente.

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Prijavitelj izkazuje sodobne in prenovljene prostore, ki bodo omogočili kvalitetno izvajanje študijskega programa.
- Prijavitelj že razpolaga s simuliranim urnikom, ki zagotavlja operacionalizacijo izvajanja pouka na različnih lokacijah Univerze v Ljubljani.

Priložnosti za izboljšanje:

- Za preprečitev preobremenjenosti visokošolskih učiteljev se priporoča določiti delež rednega delovnega časa tistim učiteljem, ki bodo svojo matičnost dokazovali na tem študijskem programu. Prav tako določiti delež delovnega časa administrativnemu delavcu, ki bo na UL FF opravljal dela za program Digitalno jezikoslovje.

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti

Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

/

5. standard: Pogoji za študij in obvezne sestavine študijskega programa so določeni, pregledni in razumljivi. Omogočajo uveljavljanje pravic in izpolnjevanje obveznosti vseh deležnikov v študijskem procesu.

a) pogoji za vpis v študijski program in napredovanje študentov:

Skupni interdisciplinarni magistrski študijski program Digitalno jezikoslovje ustreza zakonskim določilom 33. in 33 b. člena ZViS. Vanj se lahko vpiše kandidat ali kandidatka z diplomom prve stopnje ustreznih strokovnih področij ali diplomom enakovrednega študijskega programa, pridobljenega po dosedanjih predpisih v RS ali tujini. V kolikor ustreza vpisna komisija v okviru partnerskega konzorcija ugotovi, da so potrebne dodatne obveznosti, jih določi v obsegu od 10 do največ 60 kreditnih točk. Kandidat oz. kandidatka lahko od komisije predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje.

Študijski program se razpiše v skupnem razpisu za vpis v magistrske študijske programe UL, pripravi ga FF UL, koordinatorica programa. O številu razpisanih mest v posameznem študijskem letu se usklajuje programski svet konzorcija. 30 dni po objavi razpisa za vpis se sestane in določi izvedbeni predmetnik. Vpisna komisija opravi izbor kandidatov in kandidatk, ob omejitvi vpisa upošteva predpisana merila za izbiro med prijavljenimi.

Za napredovanje v drugi letnik študent oz. študentka mora opraviti 90 % obveznosti, predpisanih s predmetnikom in učnimi načrti za prvi letnik, v skupnem obsegu 54 od 60 KT. Na slovenskih univerzah je to običajna norma. Izjemne primere rešujejo interni predpisi univerze in se rešujejo individualno. Študijski program ne predvideva posebnih pogojev za ponovni vpis v isti letnik.

b) merila za priznavanje znanja in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v študijski program:

Postopki priznavanja pridobljenih znanj in usposobljenosti pred vpisom v program so dogovorjeni med partnerskimi univerzami, o rešitvah posameznih prošenj odloča odbor koordinatorjev programa. Na osnovi verodostojnih dokazil se posamezniku prizna največ 60 ECTS. Priznavanje kreditnih točk za nadomeščanje magistrskega dela ni mogoče.

c) načini ocenjevanja:

Načini ocenjevanja in preverjanje znanja je prilagojeno predmetno specifičnim kompetencam in študijskemu programu v celoti. Pri vseh predmetih ocenjevanje temelji na kombinacijah sprotnega preverjanja znanja (npr. domače zadolžitve), praktičnega dela (npr. seminarji in projekti) ter klasičnih ustnih in pisnih izpitov. Načeloma deleži sprotnega preverjanja sledijo politikam vsake univerze, torej se razlikujejo, vendar so primerljivi in dobro sledijo zasnovanim izidom posameznih predmetov.

Posebnost izvajanja mednarodnih študijskih programov se odraža tudi skozi tri različne lestvice ocenjevanja na treh različnih Univerzah. V konzorcijskem sporazumu je jasno zaznan problem ter predvidena ustrezna rešitev za usklajevanje ocen s splošno ocenjevalno lestvico ki zagotavlja poenotenost ocen.

Načini ocenjevanja in preverjanja znanja v interdisciplinarnem mednarodnem magistrskem študijskem programu "Digitalno jezikoslovje" so ustrezni.

č) pogoji za dokončanje študija:

Študij lahko zaključi, kdor je opravil vse obveznosti po predmetniku, vključno z obvezno mobilnostjo, magistrskim delom in njegovim zagovorom, v skupnem obsegu 120 KT.

d) pogoji za dokončanje posameznih delov programa, če jih ta vsebuje:

Študijski program ne predvideva posameznih delov programa, ki bi jih bilo mogoče posamezno dokončati.

e) strokovni oziroma znanstveni naslov:

Skupni interdisciplinarni program druge stopnje Digitalno jezikoslovje sledi mednarodnim standardom kakovosti usposabljanja strokovnjaka s področja jezikoslovja in njegovega umeščanja v digitalno okolje. Glede na Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) se umešča v osmo raven kvalifikacije, kar je ekvivalent sedmi stopnji v evropskem ogrodju kvalifikacij (EOK).

Po opravljenih vseh obveznostih programa in zagovorom magistrskega dela študentje in študentke pridobijo strokovni naslov magister digitalnega jezikoslovja oz. magistrica digitalnega jezikoslovja, okrajšava: mag. digit. jezik.

f) pogoji za prehode med študijskimi programi:

Prehajanje med študijskimi programi se ureja skladno z določili Meril za prehode med študijskimi programi. O vsaki prošnji za prehod individualno odloča Programski odbor (General Programme Board).

Izpolnjuje standarde kakovosti

Prednosti:

- Magistrski program Digitalno jezikoslovje sledi mednarodnim standardom kakovosti usposabljanja strokovnjaka s področja jezikoslovja in njegovega umeščanja v digitalno okolje

Priložnosti za izboljšanje:

/

Delno izpolnjuje standarde kakovosti:

/

Ne izpolnjuje standardov kakovosti Večje pomanjkljivosti oz. neskladnosti:

POVZETEK

Skupni interdisciplinarni program druge stopnje »Digitalno jezikoslovje«, ki ga skupno izvajajo Univerza v Ljubljani, Masarykova univerza (Brno, Češka) in Univerza v Zagrebu (Hrvaška) v svoji povezanosti predmetnih vsebin ustrezno vključuje humanistična, družboslovna in računalniška področja, s poudarkom na vključevanju partnerskih institucij v raziskave in aplikativne projekte s ciljem, da bi študentje in študentke lahko pridobili ustrezne kompetence na področju digitalnega jezikoslovja. Študijski program se umešča v širše področje enega izmed najbolj dinamično se razvijajočih raziskovalnih področij, tj. področje digitalne humanistike.

Predlagani magistrski študijski program dobro povezuje zastavljene cilje s kompetencami, dosegljivimi z učnimi izidi, ki so dobro oblikovani v vsebinah učnih načrtov predmetov in sodijo na zahtevano drugostopenjsko raven študija. Predmetnik za Univerzo v Ljubljani, ki se izvaja na treh članicah (Fakulteta za družbene vede, Fakulteta za računalništvo in informatiko ter Filozofska fakulteta) je sestavljen iz petih sklopov: obvezni del - temeljne kompetence digitalnega jezikoslovja; obvezni metodološko-aplikativni del in izbirni del - usmeritev v izbor predmetov glede na predhodno izobrazbo, pri čemer je cilj pridobivanje temeljnih kompetenc primarnih disciplin, ki jih študent/-ka ni pridobil/-la s prvostopenjskim študijem. Izbor poteka individualno ob vpisu.

Specifika programa na področju jezikoslovja je pridobivanje kompetenc medjezikovnega posredovanja s številnimi prevajalskimi veščinami, umeščenimi v vsebine prevajanja med različnimi pari jezikov, lokalizacijo, avdiovizualno prevajanje itn. Na računalniški plati programa pa študent ali študentka lahko dosežeta izide, povezane s programiranjem, vizualizacijo, statističnim programiranjem, luščenjem terminologije, umetno inteligenco, tehnologijami za obdelavo govornega jezika, itn. Nabor pridobljenih vsebin pa se še posebej močno individualizira v tretjem semestru z obvezno mednarodno izmenjavo, kjer se ponujajo številne vsebine bodisi iz umetne inteligence in računalništva kot iz jezikoslovja in povezanih družboslovnih ved. Predvideni načini, oblike in potek poučevanja so primerno izbrani in prilagojeni ciljem posameznih predmetov ter celotnega programa. Zimski semester drugega letnika študent / študentka opravi na partnerski univerzi (Univerza v Zagrebu ali Masarykovi univerza v Brnu), kjer izbira vsebine iz nabora specifičnih predmetov. Masarykova univerza ponuja 13 predmetov, Univerza v Zagrebu 10 predmetov s področij računalništva, informatike in jezikoslovja. Prav tako se v tretjem semestru izvaja projekt. Univerza v Ljubljani sprejme v istem semestru študente in študentke iz ene ali druge partnerske univerze.

Študent ali študentka mora opraviti tri tedne praktičnega izobraževanja v podjetju ali organizaciji, ki se ukvarja z jezikovnimi storitvami ali razvojem jezikovnih tehnologij. Po končani praksi delodajalec izda potrdilo o opravljeni praksi, študent ali študentka pa napiše poročilo o praksi. Delodajalec poda opisno oceno, ki jo nato nosilec predmeta (visokošolski učitelj ali učiteljica) pretvori v procentno oceno. Praktične vsebine študentje in študentke pridobijo bodisi na praksi, bodisi skozi individualno projektno delo, ki poteka vsaj na dveh različnih akademskih institucijah in izdelavo magistrske naloge. Za program je specifično

tudi povezovanje praktično-aplikativnih vsebin z raziskovalno-metodološkimi vsebinami, kar oblikuje odlično zasnovo za nadaljnje samostojno delo študenta. Ob zaključku študija študentje in študentke prejmejo na matični univerzi skupno diplomo treh univerz.

Študijski program je v svoji zasnovi uspešno premostil izzive interdisciplinarnosti, vsebuje skupno interdisciplinarno jedro, primerno bodisi za jezikoslovno kot za računalniško naravnano ozadje, kot tudi predmetno specifične obvezne in izbirne vsebine, ki naj razvijajo kompetence s področij jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja. Splošne kompetence so primerno zastavljene za drugostopenjsko raven študija v oblikah študija in ciljnih vsebinah, kot so: timsko delo v mednarodno zasnovanimi skupinami, usposabljanje za vseživljenjsko učenje, uporaba raziskovalnih pristopov in metod, kritične presoje in podobno. Vsebine programa prispevajo tudi k pridobitvi kompetenc za pisno in govorno komunikacijo na vseh jezikovnih ravneh v vsaj dveh jezikih, izdelavo digitalnih jezičnih resursov, analizo in obdelavo naravnega jezika, razumevanje pravno-etičnih, socioloških ter psiholoških vidikov digitalnih medijev.

Izvedba skupnega študijskega programa Digitalno jezikoslovje predvideva v partnerskih institucijah tako pri posameznem predmetu kot tudi skozi posamezne letnike študija vključevanje študentov in študentk v raziskovalno delo, ki se neposredno povezuje z raziskovalnim delom izvajalcev in izvajalk študijskega programa. Njihovo raziskovalno delo utrjuje njihova vpetost v realno raziskovalno sfero tako doma kot v tujini, saj s skupnim magistrskim študijskim programom povezujejo tudi raziskovalni potencial treh univerz. Nosilci predmetnih vsebin študijskega programa Digitalno jezikoslovje imajo ustrezne reference in veljavne izvolitve. Ustreznost njihovih referenc v delu, ki ga ponuja Univerza v Ljubljani, so razvidne iz bibliografskih baz podatkov z relevantnimi objavami, katerih avtorji in soavtorji so nosilci predmetov študijskega programa.

Vse tri fakultete, izvajalke študijskega programa, izkazujejo sodobne in prenovljene prostore, ki bodo omogočili kvalitetno izvajanje študijskega programa.

Partnerske univerze so se v pripravi študijskega programa vključile v 3-letni Erasmus+ (KA2 Strategic Partnership) projekt in vzpostavile mednarodno sodelovanje, v okviru katerega je bila opravljena vseevropska raziskava potreb zaposlovalcev, preučeni so bili sorodni študijski programi, pridobljen je bil nabor veščin in kompetenc za profil digitalne jezikoslovke ali digitalnega jezikoslovca. Zaključki pilotnega dela raziskave, v kateri sta v Sloveniji sodelovala Dnevnik d.o.o in manjše podjetje EBA d.o.o, so bili nadgrajeni s temeljno analizo, v katero so bile na osnovi baze podatkov AJPES in tehnološkega parka Ljubljana, povabljene k sodelovanju različne slovenske organizacije (107 povabljenih). Na osnovi odziva 30 anketirancev in neposrednega srečanja (vodeni intervjuji) so partnerji v programu DigiLing pridobili dovolj izčrpne podatke za analizo in potrebe tudi slovenskega zaposlovalnega okolja.

Temeljni okvir za spremljanje kakovosti študijskega programa so dogovorjene smernice in kazalniki uspešnosti v krovnem konzorcijskem sporazumu, ki pa niso bili posebej razdelani. Strokovnjaki so priporočili, da je v konzorcijskem sporazumu potrebno načrtovati smernice in kazalnike za skupno spremljanje in zagotavljanje kakovost ter določiti korake, ki bodo pripeljali proces evalvacij do končnega cilja (zanka kakovosti - quality loop). Po sestanku 15. septembra 2021 je strokovna skupina prejela Aneks h Konzorcijskemu sporazumu z orodji in postopki za spremljanje in zagotavljanje kakovosti skupnega študijskega

programa. Zato je skupni študijski program v celoti v skladu z 8. členom Meril za mednarodno sodelovanje v visokem šolstvu.

Strokovnjaki so tudi svetovali dodatno obogatiti raziskovalno delo nosilcev predmetnih vsebin študijskega programa z interdisciplinarnimi raziskavami, ki bi povezovala v program vključene znanstvene discipline. Ustrezno visokošolski zakonodaji je tudi, da se določi delež rednega delovnega časa tistim učiteljem, ki bodo svojo matičnost dokazovali na tem študijskem programu. Prav tako je potrebno določiti delež delovnega časa administrativnemu delavcu, ki bo na UL FF opravljal dela za ta program.

SUMMARY

The joint master's programme "Digital Linguistics", which is run by the University of Ljubljana, Masaryk University (Brno, Czech Republic) and the University of Zagreb (Croatia), includes subjects from the fields of humanities, social sciences and computer science in terms of content. The programme emphasises the convergence of research and applied competences in project work with the aim of enabling students to acquire relevant competences in the field of digital linguistics. The programme is located in one of the most dynamically developing research areas, namely the field of digital humanities.

The proposed master's programme links well the set objectives with the competences that can be achieved with the learning outcomes. The learning outcomes are well formed in the subject's curricula and belong to the required second level of the master's programme. The curriculum of the University of Ljubljana, taught by three members of the University of Ljubljana (Faculty of Social Sciences, Faculty of Computer and Information Sciences and Faculty of Arts), consists of five parts: Compulsory part - basic competences of digital linguistics; compulsory methodological-applied part and elective part - orientation in choosing two of the four subjects according to previous education. The study structure enables the acquisition of basic competences of the primary disciplines, which the student did not acquire in the first cycle of studies (i.e. the computer science competences for students with humanistic background and vice versa). The selection of appropriate course content is made on an individual basis at the time of enrolment.

The special feature of the programme in the field of linguistics is the acquisition of competences in the field of interlingual communication with many translation skills placed in the content of translation between different language pairs, localization, audio-visual translation, etc. On the computer science side of the programme, the student can achieve results in programming, visualisation, statistical programming, terminology extraction, artificial intelligence, spoken language processing technologies, etc. The acquired skills are highly individualised in the third semester through the mandatory international exchange. Here, many subjects with different contents are offered, both from artificial intelligence and computer science, and from linguistics and related social sciences. The methods, forms and sequence of teaching provided are appropriately selected and adapted to the objectives of each subject and the programme as a whole. The student spends the third semester at a partner university (University of Zagreb or Masaryk University in Brno). During the third semester, the student chooses content from a set of specific elective subjects related to project and research work. To this point Masaryk University offers 13 courses and the University of Zagreb offers 10 courses in the fields of computer science, computer science

and linguistics. The project subject is also scheduled for the third semester. In the third semester, the University of Ljubljana accepts students from one or another partner university.

The student must complete a three-week internship in a company or organization engaged in language services or language technology development. Upon completion of the internship, the employer provides the student with a certificate and the student writes a report. The employer provides a descriptive grade, which is then converted to a percentage grade by the responsible mentor at the higher education institution. Students acquire practical professional and research skills during the internship, through individual project work involving at least two subjects at different academic institutions, and through the completion of a master's thesis. The special feature of the program is the combination of practical-applied content with research methodological content, which forms an excellent concept for the students' further independent work. Upon completion of their studies, students receive a joint diploma from three universities at their home university.

In its design, the program has successfully met the challenges of interdisciplinarity in its international set-up by including a common interdisciplinary core content suitable for both linguistic and computer-oriented backgrounds, as well as subject-specific compulsory and elective content to develop competencies in the fields of linguistics, computer science and information technology. In the study forms and target contents, general competences for the second stage of the study are appropriately specified, such as: teamwork in internationally composed groups, training for lifelong learning, application of research approaches and methods, development of critical thinking, etc. The joint program also allows the acquisition of general competences for written and oral communication at all levels in at least two languages, the creation of digital language resources, the analysis and processing of natural language, the understanding of legal-ethical, sociological and psychological aspects of digital media.

The implementation of the joint study program Digital Linguistics envisages the involvement of students in research work at the partner institutions, both through assignments in various courses and through individual studies. The research potential at three international and well-established institutions strengthens the program potential and ensures the involvement of students in research at home and abroad. Higher education teachers of the subjects included in the program Digital Linguistics have appropriate academic credentials and valid academic accreditations. The references of the University of Ljubljana professors are included in the relevant bibliographic databases. All three partner faculties of the University of Ljubljana have modern and renovated premises, which enable high-quality implementation of the program.

The study program originates from a 3-year Erasmus+ project (KA2 Strategic Partnership), which created the framework for an international study offer. The Erasmus+ project resulted in a Europe-wide survey of employers' needs in relation to the content of study in Digital Linguistics and resulted in a set of skills needed for the profile of the digital linguist profession. Through the pilot questionnaires completed by 30 companies and through direct interviews, the DigiLing project obtained sufficiently comprehensive data for the analysis and needs of the Slovenian employment environment.

The basic framework for monitoring the quality of the study program is established through common guidelines and performance indicators within the umbrella consortium. Quality

assurance procedures were not specifically elaborated at the level of the common procedure. Such common quality assurance principles would guide the partner universities to ensure all steps from monitoring and assessment of performance to analysis of results and measures of self-evaluation. After the meeting, on 15th of September the expert group has received the Annex to the Consortium agreement defining tools and procedures for quality monitoring and quality assurance of the joint study programme. Consequently, the joint study program fully complies with Article 8 of the criteria for International Cooperation in higher education.

The expert group also advises to enrich the research work of the holders of the subject content of the study program with joint interdisciplinary research, which would better connect the scientific disciplines included in the program. According to the higher education legislation in Slovenia, it is necessary to determine the share of regular working time of those teachers who are mainly engaged in the study program. It is also necessary to determine the share of working time for the administrative staff who are responsible for the administrative part for this program at UL FF.

Izpolnjevanje standardov kakovosti

Izpolnjuje standarde kakovosti
<ul style="list-style-type: none"> • Predlagani interdisciplinarni mednarodni magistrski študijski program "Digitalno jezikoslovje" uspešno povezuje interdisciplinarne vsebine jezikoslovja, računalništva in informatike ter družboslovja • Program ima dobro povezanost zastavljenih ciljev s pridobljenimi kompetencami oziroma učnimi izidi ki so dobro oblikovani v vsebinah učnih načrtov predmetov ter sodijo na zahtevano drugostopenjsko raven študija. • Program izvajajo raziskovalno dejavni in uveljavljeni visokošolski učitelji in učiteljice na vseh treh znanstvenih disciplinah. • Program se širše umešča v področje digitalne humanistike, področja, kjer se kaže velika dinamika in raziskovalni potencial. • Široko zasnovana in izčrpna mednarodna analiza na večjem vzorcu potrjuje potrebe zaposlovalnega okolja; • Ugotovljena velika potreba na trgu dela po poklicnem profilu digitalni jezikoslovec. • Prijavitelj izkazuje sodobne in prenovljene prostore, ki bodo omogočili kvalitetno izvajanje študijskega programa. • Magistrski program Digitalno jezikoslovje sledi mednarodnim standardom usposabljanja strokovnjaka s področja jezikoslovja in njegovega umeščanja v digitalno okolje.
Delno izpolnjuje standarde kakovosti
/
Ne izpolnjuje standardov kakovosti
/

Odličnost

Mednarodno vpetost treh univerz je z interdisciplinarnim povezovanjem vsebin v programu DIGIT LANG doprinesla k odpiranju novih poklicnih smeri v jezikoslovju, povezanih s sodobno tehnologijo. Študijski program predvideva razvoj metodološko raziskovalnih in praktičnih veščin usposabljanja, umeščenega v aplikativno interdisciplinarni kontekst in mednarodni akademski prostor.

Priloge:

- soglasje članov skupine strokovnjakov k poročilu.